

קו מתח חשמלי עליון חוצה עמק החולה : מסמך עמדה

מיליון אנשים ומיליון עופות!

רשות החשמל הנחתה את חברת החשמל להקים קו מתח עליון עבור חוות טורבינות רוח עתידיות. הקו יחצה את עמק החולה (בהתאם לתכנון חלופות), יעלה אל רמת הגולן שם יתחברו אליו חוות טורבינות הרוח המתוכננות. עמק החולה הוא אתר בעל חשיבות בין - לאומית עליונה עבור למעלה ממיליון עופות בשנה ובהן : חסידות, עגורים, דורסים, ציפורי שיר ועגורים. העמק נמצא במרכז של עשייה מבורכת וענפה ביותר של גופים רבים : למעלה ממיליון איש באים לבקר בו ולחזות במראות הנשגבים. העמק הנו דוגמה ומופת למפעל לאומי ובינלאומי לטובת הטבע והאדם.

קווי מתח גבוה עיליים הם סכנה חמורה לעופות ולפרויקט הסביבתי - תיירותי הכביר בעמק החולה! קווי מתח גבוה חייבים להיות טמונים בקרקע!

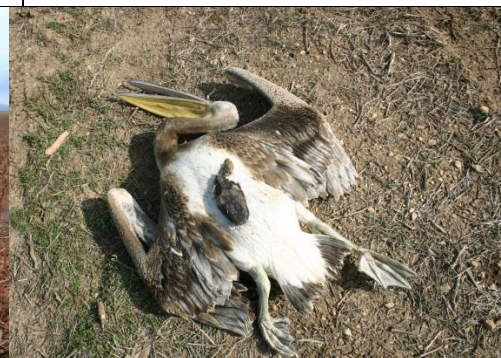
עיט שמש מחושמל בישראל

עגורים מחושמלים בספרד

שקנאי מחושמל בעמק החולה

נטמין קווי חשמל בקרקע והציפורים ימשיכו לעוף בשמים!

קק"ל - החברה להגנת הטבע - רשות הטבע והגנים הלאומיים

עמק החולה מפורסם בעולם כולו והוא מאתרי התיירות המבוקרים בישראל!

עגורים, שקנאים, חסידות וברווזים

בסתיו ובאביב חולפים בעמק למעלה מ- 100,000 עגורים, כ- 50,000 שקנאים (כל האוכלוסייה של השקנאי הלבן המקננת באירופה ואסיה הקטנה), כ-300,000 חסידות. גם אלפי חסידות שחורות (חסידה נדירה יחסית שאוכלוסייתה העולמית מונה רק מספר עשרות אלפי פרטים) חולפות דרך העמק בעונות הנדידה. בנוסף למינים שהוזכרו, חורפים בכל שנה בעמק עשרות אלפי ברווזים ובהם ברווזים נדירים כמו הברווז המשוש שגם מקנן בעמק, אנפות ממינים שונים ובהן מאות רבות מהמין ליבנית גדולה הנדירה יחסית.

עיטים נשרים ועוד

עופות דורסים ובהם: עיט חורש, נץ קצר-אצבעות, איית צרעים ועקב חורף חולפים בעמק בסתיו ובאביב. מינים בסכנת הכחדה עולמית נמצאים כאן בשפע יחסי: זרון שדות, עיט שמש, עיט צפרדעים ועוד. באזור העמק משחרים למזון כל השנה פרטים רבים של נשר מקראי המקננים בגולן, בגליל וגם נשרים המגיעים מאזורים מרוחקים. הנשר, שהיה בעבר אחד מהעופות הדורסים המצויים באזור מתמעט מאד משלל סיבות ובהן פגיעה בכבלי חשמל והתחשמלות (גורם תמותה הנשרים השני בחומרתו). מין נשר נוסף המצוי ומקנן באזור העמק בגולן ובגליל הוא הרחם. הרחם מתמעט במהירות גדולה מכל אזורי הקינון וגם באזור החולה הגולן והגליל. לאחרונה הוכרז הרחם כמין סכנת הכחדה עולמית בדרגת Endangered שהיא רמת הסיכון השנייה בחומרתה.

השבה לטבע באזור עמק החולה

בעשרים השנה האחרונות מתקיים בעמק החולה פרויקט השבה לטבע של עיטמים לבני-זנב. מין זה נכחד כמקנן מהעמק בשנות החמישים. כתוצאה מפרויקט ההשבה, מעופפים באזור במשך כל השנה 7-8 פרטים של עיטמים. אלו פרטים מושבים לטבע יחד עם כמה פרטים חורפים המגיעים לאזור מאירופה לתקופת החורף. זוהי האוכלוסייה הדרומית ביותר בעולם של המין! והיא שרדה בארץ בזכות ההשבה לטבע בעמק החולה.

אמנות בינלאומיות עליהן חתומה מדינת ישראל

ישראל חתומה על מספר אמנות בין לאומיות להגנה על מיני הציפורים הנוודים החולפים וחורפים בה. **ישראל מחויבת לשמור על מינים אלו.**

- אמנת המינים הנוודים (אמנת בון, CMS).
- הסכם עופות המים הנוודים בין אירו-אסיה לאפריקה (AEWA).
- חקיקת האיחוד האירופי (79.409) בנושא מניעת הפגיעה בעופות מקווי מתח (Haas et al. 2005).
- העמק נמצא בתהליך הכרזה כאתר מורשת בינלאומי על ידי אונסק"ו.

עמק החולה הוא אחד מהאתרים החשובים בעולם לקינון, חריפה, ונדידה עבור מינים רבים מאד של עופות. חשיבות העמק נובעת ממגוון המינים הגדול במיוחד וכמות הפרטים המצויה בו כל השנה. עמק החולה מוגדר כאזור חשוב לעופות (IBA) ומוכר כאתר צפרות בקנה מידה בינ"ל. ההסכמים פונים למדינות החתומות לבצע תכנון נכון ולהימנע מהקמת קווי מתח עיליים באזורים עם פעילות רבה של עופות, כגון נדידה, שיחור מזון בלילה וריכוז גדול כל כך של עופות בהם מינים בעלי נדירות עולמית או מקומית. ישראל חתומה על אמנת המינים הנוודים ועל הסכם AEWA.

שקנאים שפגעו בקו מתח כקילומטר מצפון לכביש 977 מצומת הגומא ללהבות הבשן. (2010)

שדרת האיקליפטוסים לאורך כביש 977

שדרת עצים בוגרים אלה מתחילת ההתיישבות בעמק החולה מהווה נדבך נופי חשוב ומקום לינה לאלפי עופות ובהן חסידות לבנות ודיות שחורות. הצמדת הקו לשדרת העצים מהווה סכנה חמורה לעופות אלה.

שמורת טבע נחל עורבים

חלופת התוואי הצפוני בעמק החולה מתוכנן לעבור במפתח של שמורת טבע נחל עורבים. פריצה חדשה זו יוצרת פגיעה נופית קשה. יש לזכור כי בשמורה נצפו לינות של נשרים, קינון של רחם, חוואים וקינון של עקב עיטי. עופות אלו הינם עופות דורסים המתרוממים בעזרת משבי רוח אשר מגיעים ממערב לעמק החולה. קו מתח עילי אשר יחצה את פיתחת הנחל מהווה סיכון לעופות אלו כאשר הם יוצאים מן הנחל לכיוון עמק החולה.

סיכום

כל קו מתח עילי בעמק החולה מהווה סכנה חמורה לבעלי כנף עקב התחשמלות והתנגשות. מחקרים בארה"ב מלמדים כי קווי מתח עליון גורמים לתמותת כ – 80 עופות גדולים לכל ק"מ קו בשנה!

אנו קוראים לרשות החשמל, חברת החשמל, יזמי חוות טורבינות הרוח, משרדי הממשלה, אקדמיה והציבור הרחב להצטרף אלינו בקריאתנו למציאת חלופה לקו העילי המתוכנן, ולפעול יחד להמשך הפעילות בעמק החולה שהיא סמל, דוגמה ומופת לקיימות.

קרן קימת לישראל - החברה להגנת הטבע - רשות הטבע והגנים הלאומיים